

Broj: 13-02/1-04-47661-22/21
Sarajevo, 21.02.2022. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
N/r predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

-Ovdje-

**Predmet: Odgovor na zastupnička pitanja zastupnika Samira Suljevića -
dostavlja se**

Zastupnik Samir Suljević, je na nastavku 46. Radne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, održane dana 27.12.2021. godine, u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori", a u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo postavio zastupnička pitanja vezano za problem organiziranog prosjačenja djece, kako slijedi:

" 1. U kojoj mjeri su Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS socijale, odnosno nadležne ustanove i službe, svjesni ovog problema i koje su glave aktivnosti koje se poduzimaju da se ova pojava suzbije

2. Da li je KJU "Odgovni centar KS" dovoljno kapacitirana da može uspješno odgovoriti svim potrebama u KS? Šta bi bilo neophodno unaprijediti da bi ova ustanova počela efikasnije djelovati

3. Da li zakonski okvir u kojem socijalni radnici djeluju, a koji se tiče problematike prosjačenja, dovoljno efikasan i da li omogućava brzo i efikasno djelovanje (kakve promjene u Zakonu i propisima bi bilo neophodno donijeti da bi se uspostavio efikasan, brz i efektivan sistem)

4. Da li policijski službenici imaju jasno definisan način postupanja u slučajevima dječijeg prosjačenja

5. Sa kojim problemima se policijski službenici susreću prilikom izvršavanja zadataka koji se odnose na dječije prosjačenje i šta bi bilo neophodno poduzeti/promijeniti ili unaprijediti kako bi policija ove zadatke izvršavala efikasnije i brže".

ODGOVOR:

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo je uvažavajući prava i zaštitu djece u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta i drugih međunarodnih dokumenata koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, a koji se odnose i na borbu protiv eksploatacije djece, nasilja i trgovine ljudima, 2018. godine u okviru svojih nadležnosti zajedno sa 11 drugih nadležnih institucija potpisalo Protokol o saradnji i postupanju u slučajevima protivpravnog ponašanja na štetu djece u Kantonu Sarajevo.

Ovim Protokolom je utvrđena saradnja potpisnika Protokola u svim aspektima zaštite žrtava protivpravnog ponašanja na štetu djece, uz puno poštovanje njihovih ljudskih prava, a u cilju obezbjeđenja fizičke, psihološke, zdravstvene, socijalne i dječije zaštite i olakšavanja njihove integracije u novo društvo, odnosno reintegracije.

Imajući u vidu da su najčešće žrtve prosjačenja i eksploatacije djeca različite životne dobi, a da su organizatori eksploatacije najčešće odrasle osobe, naprijed navedena saradnja se zasniva na principima

poštovanja, transparentnosti i određivanja jasnih obaveza utvrđenih u ovom protokolu. Potpisnici Protokola se obavezuju da međusobno, u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, razmjenjuju informacije koje su neophodne da bi se pružila najbolja zaštita potencijalnoj žrtvi, a u cilju sprečavanja prosjačenja, skitnje, eksploatacije djece, kao i svih vidova zloupotrebe i protivpravnih ponašanja na štetu djece u Kantonu Sarajevo.

2019. godine potpisan je Aneks Protokola o saradnji i postupanju u slučajevima protivpravnog ponašanja na štetu djece u Kantonu Sarajevo kojim se propisuje formiranje Koordinacionog tijela za praćenje provođenja Protokola. Nakon potpisivanja Aneksa Protokola, odlukom ministra za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo imenovano je Koordinaciono tijelo za zaštitu žrtava protivpravnog ponašanja na štetu djece u Kantonu Sarajevo.

Cijeneći da je prosjačenje prikrivena eksploatacija i da može imati i elemente trgovine ljudima u svrhu pribavljanja materijalne koristi, te da su djeca izložena organizovanim i neorganizovanim oblicima kriminalnog djelovanja, da su najčešće izvan sistema socijalne i zdravstvene zaštite i nisu uključena u obrazovni sistem, potpisivanjem pomenutog Protokola i formiranjem Koordinacionog tijela za praćenje provođenja istog, postignut je značajan napredak u zaštiti žrtava svih oblika eksploatacije i neprihvatljivog ponašanja, u što spada i samo prosjačenje.

Svaki evidentirani predmet prosjačenja u koje je uključeno dijete podrazumijeva plan zaštite i podrške djetetu. Plan zaštite i podrške djetetu uključuje detaljnu procjenu okolnosti u kojima dijete živi, vrste i stepen njegove ugroženosti i ugroženosti druge djece ukoliko ih ima u porodici. Na temelju procjene sačinjava se plan zaštite djeteta i podrške porodici koji uključuje druge subjekte (obrazovne, zdravstvene, socijalne, razne nevladine organizacije i udruženja).

S tim u vezi smještaj djece koja su predmet prosjačenja se vrši u skladu sa djetetovim individualnim potrebama i smještajnim kapacitetima u KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja i KJU "Odgojni centar Kantona Sarajevo". Djeca uzrasta do 5 godina se uvijek smještaju u KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja, dok stariji uzrast ide u skladu sa individualnim potrebama djeteta i smještajnim kapacitetima pomenutih ustanova.

Što se tiče provođenja aktivnosti nadležnih ustanova i službi socijalne zaštite ističemo da u okviru Javne ustanove "Kantonalni centar za socijalni rad" djeluje Mobilni tim za prevenciju prosjačenja. Mobilni tim u okviru svoje nadležnosti ima prevenciju prosjačenja, tretman zanemarene i zapuštene djece kao i suzbijanje trgovine djecom. Zadatak Mobilnog tima je zaštita djece koja su uključena u život i rad na ulicama Kantona Sarajevo i djece u riziku.

Da bi ostvario gore navedeni cilj i realizovli postavljeni zadaci Mobilni tim provodi slijedeće aktivnosti:

- obilazi ulice, raskrsnice, naselja, vjerske objekte, ulična žarišta na kojima se djeca u riziku okupljaju, evidentira djecu kao i probleme sa kojima se suočavaju kako djeca tako i njihovi roditelji;
- utvrđuje razloge boravka djece na ulici;
- informiše djecu o uslugama koje mogu dobiti unutar službi socijalne zaštite;
- radi na motivaciji djece za odlazak u školu, druge ustanove i organizacije u kojima mogu ostvariti svoja prava;
- pruža asistenciju i podršku stručnim timovima općinskih službi socijalne zaštite prilikom smještaja djece u organizacije i institucije socijalne zaštite;
- inicira kod općinskih službi socijalne zaštite da provjere postojanje osnova za hitno izuzimanje djece zatečene u skitnji i prosjačenju na ulicama Kantona Sarajevo;
- pomaže općinskim službama socijalne zaštite u prikupljanju informacija koje se odnose na postojanje osnova za hitnim intervencijama u cilju zaštite djece;
- poduzima mjere na podizanju nivoa svijesti šire javnosti o posljedicama prosjačenja;
- poduzima mjere i aktivnosti u saradnji sa nadležnim općinskim službama socijalne zaštite na poboljšanju uvjeta porodica sa djecom koja borave i rade na ulici;
- evidentira djecu koja borave i rade na ulicama i o tome obavještava nadležne općinske službe socijalne zaštite;

- na temelju prikupljenih podataka do kojih dolazi u toku rada na terenu sačinjava izvještaje o sumnji na uključenost djece u organizovanu trgovinu ljudima i o tome obavještava Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Tužilaštvo Kantona Sarajevo;

- organiziranje aktivnosti u vidu radionica sa djecom i porodicama koje imaju za cilj podizanje svijesti o rizicima i štetnosti boravka djece na ulicama kako po njihovu sigurnost tako i po njihovu zaštitu;

- identificira djecu koja nisu upisana u matične knjige rođenih i inicira prema nadležnim općinskim službama socijalne zaštite pokretanje postupka naknadnog upisa u matične knjige rođenih i knjige državljanstva;

- u naseljima gdje žive djeca organiziranje aktivnosti na podizanju svijesti roditelja o pitanjima koja se tiču zanemarivanja, zapuštanja i nasilja na djecom;

- pruža podršku institucijama u pribavljanju potrebnih dokumenata radi ostvarivanja dječijih osnovnih prava na obrazovanje, na zdravstvenu i socijalnu zaštitu;

- posredovanjem u uključivanju djece u riziku u sistem obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite Mobilni tim direktno utiče na prevenciju zanemarivanja i nasilja nad djecom;

- Mobilni tim u saradnji sa nadležnim institucijama, policijom, općinskim službama socijalne zaštite i Tužilaštvom kontinuirano radi na suzbijanju organizovane trgovine djecom i organizovanog prosjačenja vodeći računa o najboljem interesu djece.

Prema podacima Javne ustanove “Kantonalni centar za socijalni rad” u periodu januar – decembar 2021. godine izvršeno je ukupno 270 provjera na terenu, kojom prilikom je Mobilni tim evidentirao 148 djece, izdata su 322 upozorenja prema djeci koja se bave prosjačenjem (koja su u ponovljenom kontaktu), za 30 djece je izražena sumnja da su potencijalne žrtve trgovine ljudima, 22 djeteta su izuzeta i smještena u Sigurnu kuću zbog sumnje na uključenost u organizovano prosjačenje. Evidentirano je 8 djece iz drugog kantona, 30 nije identifikovano, dok je 29 njih evidentirano kao djeca koja do sada nisu bila identifikovana i zatečena u prosjačenju.

Mobilni tim je sa stručnim radnicima Javne ustanove “Kantonalni centar za socijalni rad” učestvovao u izuzimanju i smještaju 5 djece u KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja zbog njihovog zanemarivanja i zapuštanja; u Službu za zbrinjavanje djece u stanju potrebe u KJU „Odgojni centar Kantona Sarajevo“ je smješteno 1 dijete, dok je 6 djece predato u općinske službe socijalne zaštite zbog zaticanja u skitnji i prosjačenju.

U toku 2021. godine izvršena je posjeta 52 porodice u kojima je evidentirano ukupno 276 djece. Ovim porodicama su putem udruženja, nevladinih organizacija i drugih pravnih lica obezbijedeni i podijeljeni prehrambeni i higijenski paketi, odjeća, obuća, školski pribor i novogodišnji paketići, te su za 90 djece koja redovno pohađaju školu iz ovih porodica obezbijedeni vaučeri za kupovinu školskog pribora.

U periodu od januara 2021. godine do decembra 2021. godine, uposlenici Mobilnog tima su obavljali poslove identifikacije i evidencije djece bez pratnje (migranti) zatečene na području Kantona Sarajevo, kojom prilikom je na području Kantona Sarajevo identifikovano 167 djece bez pratnje (mladb. migranti), od čega je 15 djece nakon identifikacije propraćeno do kampa u Ušivak, za 87 djece Mobilni tim je intervenisao na način da im je pružio pomoć u vidu podjele vode, deka, kabanica, kapa, rukavica, šalova, donjeg veša, trenerki, čarapa, šampona, sapuna, kaladonta, četkice za zube, vlažne maramice, vreće za spavanje, majice, suhog voća, cipela...

Kantonalna javna ustanova Dom za djecu bez roditeljskog staranja je ustanova koja pruža usluge smještaja, cjelokupnog zbrinjavanja, odgoja, obrazovanja, zdravstvene njege, cjelodnevnog boravka i poludnevnog boravka djeci/mladim čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i porodicama u riziku od razdvajanja. Smještaj i zaštita se pruža djeci od rođenja do navršanih 18 godina života, a uz opravdane razloge i nakon navršene 18 godine života, a najviše do navršanih 27. godina. Kantonalna javna ustanova Dom za djecu bez roditeljskog staranja pruža organizovanu i individualnu stručnu pomoć za uspješno savladavanje programa odgoja i obrazovanja u cilju bolje socijalizacije svojih štićenika.

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom (“Službene novine Kantona Sarajevo” br. 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18 i 52/21), Kantonalnoj javnoj ustanovi Dom za djecu bez roditeljskog staranja proširuju se organizacione jedinice i dodaju usluge psihosocijalne podrške djeci/mladim bez roditeljskog staranja. U okviru organizacionih jedinica koje djeluju

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo

Tel: + 387(0)33 562-089, Fax: + 387(0)33 562-090

Web: <http://mrsri.ks.gov.ba>, E-mail: mrsri@mrsri.ks.gov.ba

3/4

u sastavu KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja nalaze se: Smještaj u Dom za djecu; Prihvatište za djecu, Mali porodični dom; Servis za podršku porodicama i djeci; Mobilni tim; Dnevni centar za djecu i Stambene jedinice za djecu i mlade. Osnovna uloga Prihvatišta za djecu bez roditeljskog staranja u stanju socijalne potrebe, je njega odgoj i obrazovanje djeteta, najduže do 3 mjeseca, odnosno do iznalaženja rješenja u najboljem interesu za dijete. Djeca zatečena u prosječenju najčešće koriste ovaj vid usluge, i niz drugih usluga koje pružaju druge navedene organizacione jedinice, a sve u skladu sa najboljim interesom djeteta i njegovim individualnim potrebama.

U okviru Kantonalne javne ustanove "Odgojni centar Kantona Sarajevo" nalazi se Služba za zbrinjavanje djece u stanju socijalne potrebe. Osnovna rada ove Službe je pružanje sigurnog prostora za boravak djece/maloljetnika 24 sata dnevno, pružanje usluga savjetodavnog karaktera, realizacija različitih aktivnosti u skladu sa potrebama korisnika, kao i zadovoljenje higijensko-prehrambenih potreba. Ova Služba raspolaže sa šest kreveta za korisnike na cjelodnevnom smještaju, te omogućava boravak do 15 korisnika dnevno po osnovu poludnevnog boravka. Sa aspekta kadrovskih kapaciteta, Služba svoj rad realizuje sa pet stručnih radnika koji realizuju individualni i grupni rad sa djecom/maloljetnicima, te medicinskim tehničarom, asistentom- medijatorom i pomoćnim osobljem na poslovima održavanja higijene i zadovoljenja prehrambenih potreba korisnika usluga.

S obzirom da broj korisnika koji se smještaju u ove ustanove varira, te da se u ustanovama u uslovima pandemije COVID-19 ne može uvijek ispoštovati propisana obavezna primjena svih epidemioloških mjera i preporuka u skladu sa brojem korisnika, to ukazuje na potrebu proširenja prostornih kapaciteta kao i angažovanje dodatnog stručnog kadra.

Odgovornost i postupanje socijalnih radnika u predmetima prosjačenja proizilaze iz međunarodnih konvencija (prije svih UN Konvencija o pravima djeteta i Konvencija UN protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i dr.) koje je BiH ratificirala, strategija (Strategija suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2020-2023) i akcionih planova (Akcioni plan za provođenje Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2020-2023 usvojen za područje kantona), propisa na nivou BiH (Krivični zakon BiH), propisa na nivou Federacije BiH i na nivou Kantona.

Imajući u vidu široku lepezu korisnika prava i usluga iz nadležnosti ovoga ministarstva, te da djeca pripadaju najosjetljivijim kategorijama našega društva, Ministarstvo je uvijek spremno, da u okviru svoje nadležnosti i raspoloživih budžetskih sredstava, realizuje mjere i aktivnosti koje će dovesti do unapređenja prava i poboljšanja položaja svih naših korisnika, a naročito djece.

Napominjemo da odgovori na zastupnička pitanja pod rednim br. 4. i 5. nisu u nadležnosti ovog ministarstva.

Pripremila: Senita Žilić, stručni saradnik
Kontrolisala: Slavica Gorančić, pomoćnik n

Dostaviti:

1. Naslovu,
2. Vlada Kantona Sarajevo,
3. a/a.

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387(0)33 562-089, Fax: + 387(0)33 562-090
Web: <http://mrsri.ks.gov.ba>, E-mail: mrsri@mrsri.ks.gov.ba

4/4